

1. Gods eerste leidingen

Een jongen [KJV: kind] zal ook door zijn handelingen zich bekendmaken.

Spreuken 20:11

Specht

Toen de Goforths een zomerconferentie bijwoonden in het zuiden van Chicago introduceerde de voorzitter van de dag de volgende spreker met overvloedige lof. De vreemdeling om wie het ging zat met zijn hoofd voorovergebogen de roem aan zijn adres aan te horen. Nadat hij geïntroduceerd was, stapte hij naar voren en stond een moment als in gebed stil. Daarna begon hij als volgt:

Vrienden, terwijl ik luisterde naar de woorden zoals wij die zojuist gehoord hebben, herinnerde ik mijzelf het verhaal van de specht. Eens was een specht helemaal naar de top van een dennenboom gevlogen, waar hij drie keer hard in de boom sloeg met zijn snavel, zoals spechten gewoon zijn om te doen. Precies op dat moment sloeg de bliksem in de boom in en verpulverde de boom volledig. De specht, die juist op tijd nog weg kon komen naar een boom even verderop, zat verbijsterd bij te komen van het gebeurde. Toen hij echter enigszins van de schrik bekomen was, zei hij tot zichzelf: ‘Wel, wel, wel! Wie had zich dat kunnen voorstellen, dat ik zo’n kracht in mijn snavel zou hebben dat ik met drie slagen een boom kan verpulveren!’

Toen de zaal uitgelachen was, vervolgde de spreker: ‘Ja vrienden, onthoud het goed. Als je ooit de eer voor jezelf houdt of jezelf eer toerekent die alleen toekomt aan de almachtige God, dan zijn we niet alleen zo dom als die specht. Nee, dan begaan we ook een grote zonde, omdat God gezegd heeft: “Mijn eer zal Ik aan geen ander geven.”’ Het gebeurde in later jaren regelmatig dat Jonathan terugkwam van een vergadering of conferentie en hij zijn vrouw begroette met de woorden: ‘Ik heb mijzelf vanavond weer moeten herinneren aan de specht.’ Al vroeg in zijn leven had hij als zijn wapenspreuk gekozen: ‘Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden’ (Zach. 4:6).

Jonathan heeft altijd met grote toewijding zijn leven besteed in de dienst van zijn Meester. Van alle berichten die zijn vrouw bereikten na zijn sterven, raakte geen haar meer dan dat van een arm dienstmeisje. Toen zij hoorde van het sterven van Jonathan, zei zij: ‘Als dr. Goforth hier was en ik keek naar zijn gezicht, dan stelde ik mij altijd voor dat God er precies zo uit zou moeten zien!’ Voor dat arme meisje leek zijn gezicht op hoe zij zich dat van haar hemelse Vader voorstelde!

Boerderij

John Goforth (de opa van Jonathan) kwam in 1840 als een van de eerste pioniers vanuit Yorkshire in Engeland naar het westen van Ontario in Canada. Zijn vrouw was in Engeland al gestorven en zodoende bracht hij alleen zijn drie zoons mee: John, Simeon en Francis. Francis trouwde in Canada met Jane Bates, die vanuit Noord-Ierland naar

Ontario was gekomen. Na hun huwelijk begonnen ze een kleine boerderij vlak bij London, Ontario. Hun huwelijk werd gezegend met tien jongens en één meisje. Jonathan was de zevende van hen. Hij werd geboren op 10 februari 1859.

Het waren zware en moeilijke tijden voor de beide ouders met hun kinderen, die hielpen bij de werkzaamheden op de boerderij. Jaren later herinnerde Jonathan zich nog altijd hoe zijn vader vertelde over de tocht die hij maakte dwars door de bossen vanaf Hamilton naar de boerderij, een reis van ruim 110 kilometer, met een zak bloem op zijn rug.

Toen Jonathan nog maar vijf jaar oud was is hij op een wonderlijke manier aan de dood ontsnapt. Zelf schrijft hij hierover in zijn dagboek:

Mijn oom bracht een lading graan naar de markt. De zakken waren hoog op de wagen geladen. Pal achter mijn oom was een plekje tussen de zakken gemaakt waarin ik precies kon zitten. Terwijl we een heuvel afreden, zonk een van de wielen plotseling diep weg in een van de sporen in de weg. Dit zorgde ervoor dat de wagen sterk naar één kant overhelde. Hierdoor viel ik uit mijn veilige plekje tussen de zakken en begon naar beneden te glijden. Voordat mijn oom mij kon vastgrijpen, viel ik van de wagen, precies tussen de voor- en de achterwielen. Juist toen een van de wielen tegen mijn heup aan kwam, kon mijn oom mij vastgrijpen en mij onder de wagen vandaan trekken. Als dit een fractie van een seconde later was geweest, dan was de wagen over mij heen gereden en zou het wiel mijn heup verbrijzeld hebben.

Dit was echter nog maar de eerste van vele keren dat hij op een wonderlijke wijze aan de dood zou ontsnappen. Als hij over zijn eerste jaren schrijft, zegt Jonathan:

Eén ding dat ik later als een grote zegen heb ervaren was mijn moeders gewoonte om mij haar de psalmen te laten voorlezen. Ik was toen nog maar vijf jaar. (...) Van mijn vroegste jeugd af wilde ik al een christen zijn. Toen ik zeven jaar oud was, kreeg ik van een vrouw een mooie Bijbel met bronzen gespen. Dit was nog een extra stimulans om de Bijbel te onderzoeken. Op een zekere zondag (ik was toen tien jaar) was ik met mijn moeder meegegaan naar de kerk. Het was een avondmaalszondag, en terwijl mijn moeder deelnam aan het Heilig Avondmaal, zat ik alleen op een van de zitplaatsen aan de zijkant. Plotseling werd het mij heel duidelijk: als God mij op dat moment zou wegnemen, zou ik niet naar de hemel gaan. O, wat wilde ik op dat moment graag een christen zijn! Ik weet zeker dat als iemand toen met mij gesproken had over de redding van mijn ziel, ik zeker mijn hart aan Christus gegeven zou hebben.

De eerste tien schooljaren van Jonathan werden meer in beslag genomen door het werken op de boerderij dan door het naar school gaan. Zeker van april tot oktober en soms zelfs tot november. Dr. Andrew Vining, een Canadees baptistenpredikant en een van Jonathans eerste schoolvrienden, herinnerde zich deze tijd nog goed:

Mijn vriendschap met hem begon op een dag waarop hij een jongen die mij pestte en mijn leven ongelukkig maakte uitdaagde en stevig onder handen nam. De jaren van zijn grote toewijding in de dienst van Gods Koninkrijk geven betekenis

aan één specifieke herinnering die ik van hem heb. Hij had namelijk de gewoonte om tijdens de pauzes op school voor de grote wereldkaart te gaan staan die in het klaslokaal aan de muur hing. Dag na dag bestudeerde hij deze kaart: de wereld, Azië, Afrika.

Toen Jonathan vijftien jaar oud was, kreeg hij van zijn vader de leiding over hun tweede boerderij, de Thamesford Farm. Deze boerderij lag op ongeveer tweeëndertig kilometer afstand van hun eigen boerderij. Jonathan schrijft:

Ik had de ambitie om de boerderij te leiden volgens de laatste moderne inzichten, en werd hiervoor spoedig beloond. Mijn boter werd altijd voor de hoogste prijs verkocht op de markt in London. Deze wetenschappelijke methoden paste ik toe op al het werk op de boerderij. Toen mijn vader de boerderij aan mij overdroeg, wees hij mij speciaal op één groot veld dat overwoekerd was met onkruid. Vader zei tegen mij: ‘Maak dat veld maar schoon en klaar voor het inzaaien. Als het oogsttijd is, kom ik weer en zal ik het inspecteren.’

In later jaren hingen zijn toehoorders altijd aan Jonathans lippen als hij vertelde met welke toewijding hij dit veld gereedmaakte voor het inzaaien en oogsten. Ploegen en opnieuw ploegen, alle dodelijke wortels van het onkruid verwijderen en weer opnieuw ploegen, net zo lang tot het veld gereed was om ingezaaid te worden. Op dat moment zocht hij het beste zaad uit dat er te krijgen was en eindelijk, op een zomermorgen in de oogsttijd, arriveerde zijn vader. Zijn hart trilde van vreugde toen hij zijn vader naar een heuveltje leidde vanwaar hij het hele veld vol met het prachtige, in de wind wuivende graan kon zien. Jonathan

sprak geen enkel woord en wachtte op het ‘goed gedaan’. Zijn vader stond een tijdje in stilte het veld te bekijken, of hij ergens nog een sprietje onkruid zag, maar dit was nergens meer te zien. Op dat moment draaide hij zich om naar zijn zoon en glimlachte. ‘En die glimlach was de enige en beste beloning die ik had willen hebben’, zei Jonathan dan. ‘Ik wist op dat moment dat mijn vader tevreden was. En zo zal het zijn wanneer wij gelovig handelen in het vertrouwen dat de hemelse Vader aan ons geeft.’

Noodkreet

In die tijd gebeurde er opnieuw iets wat fataal voor Jonathan had kunnen aflopen. Hij assisteerde bij de bouw van een schuur bij een van zijn burens. Een gebeurtenis die er bij de vrouwen altijd weer voor zorgde dat ze hun hart vasthielden totdat de zware dakbalken op hun plaats lagen. De hele operatie had het gevaarlijke punt bereikt waarop de balken een voor een omhoog werden gehesen en op hun plaats werden gelegd. Jonathan stond precies onder de balken in het midden van de schuur, toen plotse-ling de noodkreet klonk: ‘Kijk uit! De constructie begeeft het!’ Terwijl hij omhoogkeek, zag hij dat de zware balken al verschoven waren en naar beneden vielen. Het enige wat hij nog kon doen was blijven staan en proberen de vallende balken te ontwijken. Dit lukte hem, en opnieuw spaarde God hem voor een zekere dood.

Gedurende zijn tijd op de Thamesford Farm kreeg Jonathan de ambitie om rechten te studeren en politicus te worden. ’s Avonds na zijn gedane taken liep hij vaak een aantal kilometer om een politieke bijeenkomst te bezoeken. Op

zijn reis terug naar huis kwam hij langs een moeras. Hier was hij alleen en oefende hij zijn spreekvaardigheden. Reizigers over de hoofdweg een paar kilometer verderop konden zijn stem dan horen.

Dominee Cameron

Na het afronden van een korte handelskursus in London, keerde de zeventienjarige Jonathan terug naar de plattelandschool dicht bij zijn huis, om zich door de middelbare school heen te worstelen. De presbyteriaanse predikant Lachlan Cameron bezocht de school regelmatig en hield daar Bijbelstudies met de leerlingen. Jonathans bijzondere vaardigheden in schoonschrijven (erg in zwang in die tijd) trokken de aandacht van de predikant. Jonathan, die erg ontvankelijk was voor deze vriendelijkheid en een grote voorliefde had gekregen voor deze prediker, was vastbesloten hem een keer te laten voorgaan in zijn eigen gemeente. Een van de bezoekers van de eerste zondagse dienst waarin dominee Cameron voorging, schrijft erover:

Ondanks dat er al bijna zestig jaar sinds die zondag is verstreken, zie ik nog altijd de jongeman voor me. Vlak voor de dominee zittend, omhoogkijkend, met een gretige blik in zijn ogen en met grote aandacht luisterend naar elk woord van de preek.

Het was ds. Camerons gewoonte om elke preek die hij hield af te sluiten met een rechtstreekse oproep aan zijn toehoorders om een beslissing te nemen. We laten Jonathan

zelf aan het woord om te vertellen wat er gebeurde op de derde zondag onder het gehoor van ds. Cameron:

Cameron leek gedurende zijn preek mij recht aan te kijken toen hij iedereen die nog geen keuze gemaakt had om Jezus Christus als zijn Heere te aanvaarden smeekte dit te doen. Zijn woorden raakten mij diep en ik zei tot mijzelf: Ik moet een beslissing nemen voordat hij klaar is. Maar heel plotse-ling beëindigde hij zijn preek en begon hij te bidden. Onder het gebed fluisterde de duivel mij in om mijn beslissing toch nog maar een week uit te stellen. Onmiddellijk na het amen leunde Cameron opnieuw over de rand van de preekstoel en smeekte hij met grote bewogenheid en vurigheid om een beslissing te nemen. En zoals ik daar zat, zonder enig uiterlijk vertoon behalve dan het buigen van mijn hoofd, gaf ik mijzelf over aan Christus.

Bij de volgende bediening van het Heilig Avondmaal werd Jonathan lid van de kerkelijke gemeente en zocht hij naar mogelijkheden om zijn Meester te dienen. Hij mocht gaan lesgeven aan een zondagsschoolklas, maar dit stelde hem niet tevreden. Hij zocht naar meer mogelijkheden om te evangeliseren. Hij bestelde traktaten en begon deze uit te delen onder de bezoekers van de kerkdiensten. Al snel begon hij op de zondagavonden bijeenkomsten te beleggen in een oud schoolgebouw op zo'n anderhalve kilometer afstand van zijn huis. We laten hem over deze tijd weer zelf aan het woord:

In de tijd van mijn bekering woonde ik bij mijn broer Will. Op een zeker moment kwamen mijn ouders daar op bezoek. Ze bleven ongeveer een maand. Ik voelde mij door de Heere

gedrongen om momenten van huisgodsdienst te gaan houden en te leiden. Dus op een avond voordat we gingen eten, zei ik: ‘We hebben vanavond huisgodsdienst, dus ga alsjeblieft niet weg na de maaltijd, maar blijf thuis.’ Ik was bang voor wat mijn vader ervan zou zeggen. Hij was niet eens gewend een gebed uit te spreken voor het eten, laat staan om een huisgodsdienstoefening te houden.

Ik las een hoofdstuk uit het Bijbelboek Jesaja en nadat ik dit met een paar woorden had toegelicht, knielden we neer om te bidden. Tot mijn grote opluchting zei mijn vader er geen woord over. Zo lang ik thuis woonde, gingen we door met de momenten van huisgodsdienst en na enige maanden kwam ook mijn vader tot bekering en mocht hij de keuze voor Jezus Christus maken.

Andere weg

Het volgende gebeurde toen hij onderwijs volgde aan de middelbare school in Ingersoll, een kleine twintig kilometer van de boerderij waar hij woonde:

Mijn leraar was een vurige volgeling van Tom Paine.² Hij overtuigde alle jongens in onze klas van zijn manier van denken. De hoon en argumenten van mijn klasgenoten waren een grote beproeving voor mij en brachten mij volledig in de war. Echter, in plaats van naar mijn predikant te gaan of enige andere menselijke hulp in te schakelen, voelde ik mij gedwongen

2. Vermoedelijk wordt hier Thomas Paine (Thetford, 29 januari 1737-New York, 8 juni 1809) bedoeld. Hij was een Engels-Amerikaans filosoof, vrijdenker en politiek schrijver met revolutionaire zienswijzen over staatsinrichting, burgerrechten en religie (bron: Wikipedia).

om alleen Gods eigen Woord als mijn gids te nemen. Gedurende een hele tijd studeerde ik hier dag en nacht in en deed ik bijna niks anders dan dat. Uiteindelijk was ik zo thuis in de Schriften dat ik hierna nooit meer ergens aan getwijfeld heb. Ik kon zowel mijn klasgenoten als mijn leraar overtuigen van hun ongelovigheid en uiteindelijk werd de docent voor de rest van mijn leven een vriend.

Gedurende een jaar behield hij zijn ambitie om advocaat en een goede politicus te worden. Hij dacht de Heere in deze weg te kunnen dienen. Zijn Meester echter had een andere weg uitgedacht voor Zijn dienaar. Op een zaterdagmiddag was Jonathan van plan om met paard-en-wagen zijn broer Will te bezoeken, wiens boerderij bijna vijfentwintig kilometer verderop lag. Toen hij de volgende zondagmorgen vroeg vertrok, gaf de schoonvader van Will aan Jonathan een versleten boekje mee: *The Memoirs of Robert Murray M'Cheyne*. Terwijl hij dit gaf, zei hij: 'Lees dit, mijn jongen, het zal je goed doen.' Het was die dag een zwoele zomerse dag in oktober. Jonathan was nog niet ver op pad toen hij aan het boekje dacht en erin begon te lezen, terwijl hij langzaam verder reed. Vanaf de eerste bladzijde greep het boek hem aan.

Toen hij bij een groepje bomen langs de weg kwam, liet hij het paard stoppen en bond het vast aan een boom. Voor zichzelf maakte hij een gemakkelijke zitplaats van dode bladeren en daarop hij las verder. Pas toen de schaduwen langer begonnen te worden, besefte hij hoeveel tijd er voorbij was gegaan. Het boeiende verhaal van M'Cheynes geestelijke strijd en overwinning, en de offers die hij heeft gebracht voor het heil van de Joden, was tot in het diepste van zijn ziel doorgedrongen. Hij stond op en vervolgde

zijn reis. Maar in die stille uren onder de bomen was er een verandering in Jonathans hart gekomen en had hij de beslissing genomen om zijn leven een andere wending te geven. Hij zou zijn leven geven om andere, ongeredde zielen tot Christus te leiden.

Al snel volgde hij bij dominee Cameron lessen in Latijn en Grieks als voorbereiding op zijn studie aan Knox College. Gedurende de twee jaar voordat hij hiernaartoe ging, stond hij iedere morgen twee uur eerder op om, voordat zijn dagelijkse werk of school begon, Bijbelstudie te doen.

Jonathan schrijft zelf over zijn roeping om in het buitenland te gaan dienen:

Hoewel het duidelijk was dat ik een prediker van het Evangelie moest worden, verwierp ik elke gedachte om zendeling in het buitenland te worden. Al mijn plannen waren erop gericht om te dienen in Canada zelf. Gedurende mijn tijd op de middelbare school in Ingersoll hoorde ik dat dr. G.L. Mackay uit Formosa³ in de Knox-kerk te Ingersoll zou spreken. Een klasgenoot haalde mij over hier mee naartoe te gaan. Dr. Mackay bracht op een levendige manier de grote nood en behoefte van Formosa onder onze aandacht. Onder andere zei hij: 'Ik doorkruis nu al twee jaar lang Canada van zuid naar noord op zoek naar een jongeman om over te komen naar Formosa en mij te helpen, maar tevergeefs. Het lijkt wel of niemand de nood voelt. Ik zal daarom alleen moeten terugkeren, en het zal niet lang meer duren of mijn gebeente zal begraven liggen op een van de heuvels van Formosa. Het breekt mijn hart dat er geen enkele jongeman te vinden is die de noodkreet van

3. Het huidige Taiwan.

Formosa hoort en zich geroepen voelt verder te gaan met het werk dat ik begonnen ben.’

Terwijl ik luisterde naar deze woorden, werd ik overweldigd door een gevoel van schaamte. Als ik op dat moment door de grond had kunnen zakken om zo uit het zicht te verdwijnen, dan zou dat een grote opluchting voor mij zijn geweest. Ik hoorde heel duidelijk de stem van God die zei: ‘Wie zal Ik zenden en wie zal voor Ons heen gaan?’ Toen zei ik: ‘Zie hier ben ik, zend mij heen.’⁴ Vanaf dat moment werd ik een zending voor het buitenland. Ik las alles wat ik kon vinden over buitenlandse zending en zette mijzelf aan het werk om ook anderen aan te zetten tot het werk onder de miljoenen onbereikte mensen op deze aarde die nog nooit van het Evangelie hadden gehoord.

De tijd kwam dichterbij voor Jonathan om de oude boerderij op het platteland te verlaten en in te ruilen voor het onbekende leven in de stad aan Knox College. Zijn moeder, onder de burens bekend om haar naaivaardigheden, werkte tot diep in de nacht en deed haar uiterste best om de kleding op orde te hebben voor de arme jongen die de geleerde van de familie zou gaan worden.

Gedurende de laatste dagen thuis was zijn hart ontroerd als hij eraan dacht dat hij binnenkort samen met andere jongemannen zou leven en werken die, evenals hij, zichzelf gegeven hadden aan de meest toegewijde en heilige roeping om zielen te winnen voor Christus. Hij droomde al van de gebedsbijeenkomsten en Bijbelstudiegroepen op Knox College, waar hij in gezelschap van geestverwanten nog dieper zou kunnen graven in zijn zo geliefde Bijbel.

4. Naar de roeping van Jesaja, beschreven in Jesaja 6:8.

Zijn vreugdevolle en optimistische geest raakte oververhit toen hij arriveerde in Toronto en Knox College binnenging.